

N:o 53.

Af herr **M. F. Nyström**, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition om aflöningsstat för telegrafverket.

I förslaget till ny stat för telegrafverket föreslår Kongl. Maj:t aflöningen för telegrafister till 1,300 kronor, deraf 900 kronor i lön och 400 kronor i tjenstgöringspenningar. Samma aflöning föreslås äfven för de telegrafister, som förestå station, och för stationsmästare, dock att för dem skulle tillkomma förmånen af fri bostad eller 200 kronor såsom hyresbidrag, så länge de såsom stationsföreståndare kvarstå. Om denna aflöning jemföres med den, som i den nya staten för postverket föreslås för 3:dje och 4:de lönegradens postexpeditörer, hvilka befattningar hufvudsakligen äro afsedda för qvinnor, finner man, att aflöningen för den förra, oberäknadt ålderstillägg, satts till 1,750 kronor och för den senare till 1,500 kronor. Skilnaden mellan en 4:de gradens postexpeditörs och en telegrafists aflöning är således 200 kronor, men kan i sjelfva verket anses vara vida större, i det att en 4:de gradens postexpeditör kan vinna befordran till den 3:dje graden, då skilnaden springer upp till 450 kronor, under det att för telegrafisten ingen befordringsmöjlighet finnes. Den utsigt till befordran till stationsföreståndare, som nu finnes, synes nemligen inom en ej aflägsen framtid komma att försvinna, och man torde därför vara berättigad att uppgöra sina beräkningar, såsom om den ej längre existerade.

Då jag sökt utfinna anledningen till denna stora olikhet i aflöningsförmåner för i det hela temligen likartade befattningar, har jag ej lyckats finna något annat motiv för telegrafistens mindre gynnade ställning, än hennes rätt till pension, hvilken den qvinliga postexpeditören för närvarande saknar. Detta är nemligen det skäl, post- och telegrafkomitén anför, då den för de qvinliga stationsföreståndarne föreslår samma aflöning som för postexpeditörer af 4:de graden. Sannolikt ligger samma motiv till grund

för det kongl. förslaget, ehuru derom ingenting nämnes i statsverkspropositionen.

Detta skäl bör dock, så vidt jag kan finna, ej tillmätas synnerligen stor betydelse. Det förhåller sig nemligen så, att telegraftjenstemännens pensioner till mycket stor del bekostas af dem sjelfva, till större del i sjelfva verket, än hvad förhållandet är i någon annan pensionsinrättning i hela riket. Denna för hela kåren mycket afsevärda börda trycker särskildt tungt på telegrafisterna, på den grund att de så sent vinna befordran till ordinarie anställning, och det har därför under den senare tiden ofta inträffat, att en till ordinarie anställning befordrad telegrafist fått betala ända till 10 och 14 procent af sin aflöning till pensionsinrättningen. Sin rätt till pension få telegrafisterna således dyrt betala och denna betalning inkräktar högst afsevärdt på aflöningen samt minskar densamma, som väl kunde behövas till lifsuppehållet. Härmed vill jag dock ej hafva sagdt, att pensionsrätten ej är en stor fördel, utan endast att jmförelsen är haltande, och detta mera i samma mån, som telegrafisten sjelf bekostar sin pensionering. Ännu mindre värde får komiténs ifrågavarande motiv, då man betänker, att pensionsrätt väl ej i längden kan undanhållas de qvinliga postexpeditörerna. Komitén synes vara öfvertygad om, att så skall gå, ty den yttrar i betänkandets förra del sid. 303 följande: »Komitén — — har dock icke velat undertrycka den förmodan, att, likasom qvinliga postexpeditörer och postmästare blifvit i afseende å rätt till ålderstillägg och semester likställda med män, som innehafva ordinarie dylika befattningar, rätt till pension af postmedel vid uppnådd viss lefnads- och tjänsteålder noggsamt torde komma att i sinom tid tilldelas äfven qvinliga posttjenstemän.» Med detta uttalande har komitéen sjelf ryckt undan det stöd, hvarpå dess förslag i denna punkt hvilade. Anmärkas bör, att, om komiténs förmodan, såsom antagligt är, besannas, telegrafistens ställning i pensionshänseende blir betydligt sämre än den qvinliga postexpeditörens, i det att den förra har att under tjänstetiden för sin pension afstå betydliga belopp af sin aflöning, under det att den senare helt och hållet går fri.

Det synes mig vara klart, att, om Riksdagen, som år 1899 beslöt inrättande af den 4:de postexpeditörsgraden, ansåg, att aflöningen för denna befattning ej borde sättas lägre än till det belopp, som i det nu föreliggande kongl. förslaget fixerats till 1,500 kronor, den nu ej heller skall anse den med denna grad fullt jmförliga telegrafisttjensten böra sättas lägre. Arbetet är på det hela taget lika kräfvande, kompetensfordringarna snarare större för telegrafisterna, lefnadskostnaderna desamma, staten är arbetsgifvare för båda; hvarför skola då aflöningarna vara olika?

Om nu också aflöningen sattes lika för 4:de klassens postexpeditörer och för telegrafister, skulle de senare ändock komma i sämre ställning, emedan med nuvarande befodringsförhållanden den qvinliga postexpeditören beräknas vinna ordinarie anställning redan efter $7\frac{2}{3}$ års extra tjänstgöring, under det att telegrafisten skulle vinna sådan först efter 13 års tjänstgöring såsom extra ordinarie.

Då emellertid alla, som haft att afgifva förslag i denna fråga, uttalat sig för en lägre aflöning för telegrafisterna, skall icke heller jag yrka på full likställighet, utan inskränka mig till att begära endast 100 kronors förhöjning, hvarigenom de två tjänstebefattningarna blifva något mera jemnställda i aflöningshänseende. Detta mitt förslag omfattar naturligtvis äfven stationsmästare, hvilka derigenom, då hyresbidraget tillkommer, få en begynnelselön af 1,600 kronor. För en person, som har att utöfva chefskap af den grannliga beskaffenhet, som här är i fråga, och som derjemte har familj att försörja, är denna aflöning snarare för liten än för stor.

På grund af hvad jag haft äran anföra, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen, med ändring af Kongl. Maj:ts förslag till ny stat för telegrafverket, i hvad detta förslag afser aflöning för telegrafister och stationsmästare, måtte besluta, att aflöningen för telegrafister och stationsmästare i staten uppföres med 1,400 kronor, utom hyresbidrag för stationsmästare och de telegrafister, som förestå station.

Fördelning af aflöningen i lön och tjänstgöringspenningar torde, i händelse afseende fästes vid denna hemställan, benäget verkställas af statskottet.

Stockholm den 27 januari 1902.

M. F. Nyström.

I motionen instämmer

Th. af Callerholm.